

Kaayyoo Jireenyaa

Description

Dhalli namaa jirenya keessatti kaayyoo adda addaa qaba. Milkaaâ€™innaa fi gammachuuf halkanii guyyaa battisa. Kaayyoo olâ€™aana bocatee fi galmaan gahee of gammachiisu barbaada. Kaayyoo adda addaa qabaachu fi milkaaâ€™inna adda addaa galmaan gahuun addunyaa teenya ijaara, wanta haarawa itti dabala. Ilmi namaa uumaman wanta haarawa hojjachuun guyya guyyaan of gammachiisu barbaada. Garuu wanti inni hojjatu kuni karooranii moo karoora malee? Kayyoo wayiitif hojjata moo kaayyoo malee oli gadi battisa? Kuni jirenya keessatti murteessadha. Kaayyoo akkamituu ilma namaatiif gammachuuf fi milkaaâ€™inna itti fufaa fiduu dandaâ€™aa? Kaayyoon hundi gammachuuf fi milkaaâ€™inna yaaddame hin fidu, mitiree? Kaayyoo jirenya keenya maal akka taâ€™e itti yaanne beeknaa? Moo akkanumatti kaayyoo malee jiraannaa?

Yeroo mana barnoota sadarkaa tokkoffaa fi lamaffaa turre san, kaayyoon keenya inni guddaan qormaata qabxii gaarii galmeessun, doktara, Injinara, sayintistii fi kkf taâ€™uuf kaayyefataa turre. Mee namni kaayyoo kana galmaan gahe, â€˜kanaan booda kaayyoon koo maalii?â€™ jedhee of haa gaafatu. Deebii maalii qabaa? Jirenyi kaayyoo malee akkam nama jibbisistii!! Mee gaafadhu yookiin atummaan of gaafadhu. Deebiin isaa, â€˜Ani hin beeku, duâ€™uudhaâ€™ fi kkf taâ€™a. Dhugumatti namni hawwiif ofii wantuma ijaan argu qofarratti akkamitti gabaabsaa? Xiqqoo achi fageesse hin xinxallu? Rabbiin Oltaâ€™e akkana jedha:

 يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ

â€œIsaan jirenya duniyaa irraa gubbama(zaahira) beeku. Isaan Aakhira irraa immoo daguu keessa jiru.â€ Suurat Ar-Ruum 30:7

Maarree, kaayyoo jirenyaa keenya akkamitti murteefachuu dandeeyaa? Kaayyoon jirenyaa maal akka taâ€™ee fi olâ€™aanaan kam akka taâ€™e eessaa arganna? Matama keenyan â€˜Kuni kaayyoo kiyya olâ€™aanaa fi isa dhumaatiâ€™ yoo jenne kufuu dandeeyaa wanta gara funduraatti nu muudatu waan

hin beeknef. Kanaafu, kaayyoo jirenyaa keenya eenyutu nuu murteessaa? Ah! Waa daganne. Kaayyoo, milkaaâ€™innaa fi sababa (means) jechuun maal jechuudhaa? Kana osoo addaan hin baafatin kaayyoo jirenyaa keenya murteessu hin dandeenyu.

Kaayyoo (hadaf) jechuun â€œewanta tokkotti yaadu fi gara sanitti fiigu. Namtichi waa kaayyefate yoo jenne itti dhiyaachuuf tattaafate jechuu keenyaâ€™. Hiikni kaayyoo inni bira tuqaa ykn iddo gahuumsaa jechuudha.

Sababa-(2) funyoo wal qabsiisu, kan wanti tokko ittiin gahamu, karaa irraa deemanii ykn hordofanii kaayyoo ofii ittiin gahan. Rabbiin Oltaâ€™ee waaâ€™ee Zul Qarneeyni ilaachise akkana jedha,

â€œDhugumatti, Nuti dachii keessatti isaaf mijeessine jirra. Waan hundaa irraas tooftaa isaa kennine.

Innis karaa ni hordofe. (Fa atbaâ€™a sababaa)â€™ Suurat Al-Kahf 18:84-85

Milkaaâ€™inna (al-Fawz)â€™ “wanta tokkoo galmaan gahuu, wanta gaarii irratti injifannoo argachuu, nagaha bahuu, baraaramu.

Kanaafu hiika jechoota sadan kana yoo sirritti nuu galee kaayyoo jirenyaa keenya murteessun hin ulfaatu jechuudha. Yeroo baayâ€™ee â€˜Sababaaâ€™ fi â€˜Milkaaâ€™innaâ€™ walkeessa makuu fi sababa akka milkaaâ€™innaati ilaalu irraa kan kaâ€™e jirenyi nutti dukkanoofti. Yookiin immoo sababa akka kaayyoo keenya isa guddaatti godhanna. Kuni dogongora guddaadha. Fakkeenyaf namni tokko diida (iddoo gahuumsaa tokko) deemuf imala isaa jalqabe haa jennu. Osoo iddo gahuumsa hin gahin karaa irratti wanta adda addaatin sobamee, â€˜Ani milkaaâ€™inna argadhe ykn haajaa kiyya fixadhe.â€™ yoo jedhe, namtichi kuni kaayyoo ofitiraa kÃ¼fe jedhama. Osoo iddo gahuumsa hin gahiin milkaaâ€™inna argadhe jedhe waan sobameef.

Jirenyi teenyas haaluma kanaan karaa dheeraa irra deemnudha. Karaa dheeraa kana irratti iddo gahuumsa keenyaa osoo hin gahiin wantoota adda addaatin sobamne milkoofne yoo jenne kaayyoo keenya irraa ni kufna. Kanaafu kaayyoona, sababni fi milkaaâ€™inni olâ€™aananaan jirenyaa keenyaa maaliidhaa? Kaayyoo keenya kan nuu murteessu Rabbiin nu uumedha. Mataa keenya ykn namni bira yoo nu murteesse ni kufna, wanta gara funduraatti nu qunnamu waan hin beeknef. Haala duraa fi duubaa, keessaa fi alaa, kan darbee, ammaa fi kan dhufu kan beeku Rabbiin kaayyoo keenya yoo nuu murteesse badii hamatti hin kufnu.

Kaayyoo jirenyaa keenya kana. Rabbiin akkana jedha:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونَ

â€œJinnii fi ilma namaa akka Ana qofa gabbaraniif malee hin uumne.â€™ Suurat Az-Zaariyat 51:56

Yoo Rabbiin sirnaan gabbarre milkaaâ€™inni keenya olâ€™aananaan kanniin taâ€™a.

Milkaaâ€™inna olâ€™aananaa (ultimate Success)

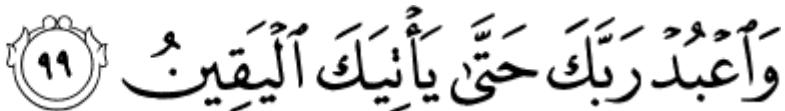
1. Rabbiin namarrea jaallachuu
2. Jannata seenu
3. Jahannam irraa baraaramu

Milkaaâ€™inni kunniin akkanumatti hin dhufan. Sababa (karaa tokko) hordofuun cimne hojjachuun nu barbaachisa. Rabbiin Oltaâ€™ee kaayyoo fi milkaaâ€™inna jirenya keenya galmaan akka geenyu sababoota baayâ€™ee nu mijeesse jira. Fakkeenyaf, nama soreessa taate mallaqa keetin milkaaâ€™inna armaan olii argachuuf namoota hiyyeeyyi gargaaru dandeessa, Aalima (hayyuu) taate ummata kee barsiisu dandeessa, halkan yommuu namoonni rafan ati hiribaa kaate salaatu dandeessa, hanga humna keeti sadaqaa kennu dandeessa, dirqamoota Islaamni sirraa kaaâ€™e galmaan gahuuf carraaqxa, wanta badaa irraa ni dheessita fi kkf. Kuni hundi sababoota kaayyoo ittiin geettu fi milkaaâ€™inna itti argattuudha. Mataan isaanii milkaaâ€™inna akka hin taane hubatamu qaba. Fakkeenyaf doktora ykn injinara yoo taate, dameen hojii kuni mataan isaanii milkaaâ€™innaa olâ€™aanaa osoo hin taâ€™in karaa ati milkaaâ€™inna kee olâ€™aanaa ittiin geessudha.

Kanaafu kaayyoo fi milkaaâ€™inna jirenya erga addaan baafanne, sababni milkaaâ€™inna taâ€™uu dandaâ€™aa ree? Yeroo ammaa wanta nama dinqisiisudha kaayyoo fi milkaaâ€™inna olâ€™aanaa dagachuun â€˜Sababaâ€™ kaayyoo fi milkaaâ€™inna olâ€™aanaa kan godhate meeqatu jira. Kanaafi jirenyi kan namatti dukkanooftef. Insha Allah ammaan booda cimne yoo hojjanne jirenyi nutti hin dukkanooftu, kaayyo, milkaaâ€™inna olâ€™aana fi sababa addaan baafne waan beeknef. Mee amma kaayyoo keenya ragaa waliin haa ilaallu. Kaayyoon keenya

Rabbiin Gabbaruun Jaalala Isaa argachuu

Kaayyoon guddaan ilmi namaa itti uumameef Rabbiin qofa gabbaruun jaalala Isaa argachuudha. Kaayyoo kanaaf, nabiyyoonni ergaman, kitaabonni buufaman, dhiigni dhangalaâ€™e. Rabbiinakkana jedha:

â€œHanga dhugaan (duuti) sitti dhuftu Gooftaa kee gabbari.â€ Suurat al-Hijr 15:99

Kaayyoon kuni kaayyoo salphaa miti. Dhalli namaa kaayyoo kana irraa yoo jallate jirenya jallinnaa fi gammachuun hin qabne gaggeessa. Ilmi namaa yommuu Rabbiin gabbaru, Rabbiin fayda wayitu gabbarii isaanii irraa hin argatu. Kan of miidhu fi fayyadu ilmuma namaati. Yoo Rabbiin gabbare eeggumsa, qananii fi milkaaâ€™inna Rabbiin irraa argata.

â€œYaa Namoota! Akka Rabbiin sodaattaniif jecha Gooftaa keessan kan isinii fi warra isiniin duraa uume qofa gabbaraa.â€ Suurat Al-Baqaraa 2:21 Aaya (keeyyata) tana ilaalcise Shekhul Islaam ibn Taymiyaan â€˜Gabbarriin (ibaadan) maaliidha? Jedhame gaafatame. Innisakkana jechuun deebise,â€™ Gabbarrii (ibaada) jechuun maqaa waligalaa dubbii irraa, hojii keessaa(dhoksaa) fi alaa (ifaa) irraa wanta Rabbiin jaallatu fi itti gammaduudha. Salaanni, zakaan, soomni, hajjiin, dubbiin dhugaan, amaanaa eegun, haadha abbaa toola oolun, firummaa eegun, waadaa guutun, wanta gaaritti ajajuun, wanta badaa irraa dhowwuun, kaafirota fi munaafiqotatti qabsaaâ€™uun, ollaa,

yatimoota,harka qalleeyyi, karaa deema, tajaajilaa, beeladoota kunuunsu fi tola oolufi, duâ€™aayi (Rabbiin kadhachuun), zikriin, Qurâ€™aana qaraâ€™uun fi kkf ibaadaa (gabbarii) irraayyi. Haaluma kanaan, Rabbii fi Ergamaa isaa jaallachuun, Rabbiin sodaachun, amantii isaaf qulqulleessun (iklaasa qabaachun), murtii Isaatif obsuun (balaa nama qunnameef obsuun), qananii Isaatiif galata galchuun, murtii Isaatti gammaduun (wanta gaarii itti nama ajajee hojjachuun fi wanta badaa irraa dhowwamuun), Isarratti hirkachuun, rahmataa Isaa kajeelun,adabbii isaa sodaachunii fi kan kana fakkaatan ibaada (gabbarri) Rabbii irraayyi.â€•(Al-Ubudiyyat fuula 6) akka ibsaan kitaaba kanaa jedhetti ibaadan hojii qaamolee fi qalbii, dubbii arrabaa fi qalbii kan of keessatti hammatedha.

Hojii qaamolee yommuu jennu akkuma armaan olitti tarreefame salaatu, soomu, zakaa, hajjii fi kkf. **Hoijiin qalbii** immoo Rabbiin fi Ergamaa Isaa jaallachuun, Rabbiin sodaachu, amantii Isaaf qulqulleessu (iklaasa qabaachu, niyyaa tolu), obsuu, galata galchuu, murtii Rabbitti gammaduu fi kkf. **Dubbiin qalbii** immoo (tokkichummaa Rabbiitti) amanuu fi dhugoomsu. **Dubbiin arrabaa** immoo zikrii, qurâ€™aana qaraâ€™u, duâ€™aayi, waan gaaritti ajajuu fi waan badaa irraa dhowwuu, dubbii dhugaa dubbachuu fi kkf. Gabaabumattiakkana jechuun ni dandaâ€™ama ibaadan wanta shariâ€™aan Islaama itti ajajje fi wanta namoota irraa dhowwite guutu of keessatti qabata. Karaa biraatin ibaada (Rabbiin gabbaruu) jechuun- **ajaja Rabbiitti buluu fi wanta Inni dhowwe irraa dhowwamuudha**. Dirqamoota Rabbiin itti nama ajaje bakkaan gahuu (hojjachuun) fi haraama (wantoota dhowwamaa) dhiisudha. Nabiyyoonni hundii isaanitu ummata isaanii Rabbiin qofa akka gabbaran waamaa turan. â€œ**Rabbiin qofa gabbaraa**.

Isa malee gabbaramaan biraa isiniif hin jiru.â€• Jechaa turan. (Al-Qurâ€™aan 7:59, 7:65, 7:73, 7:85)

Rabbiin (subhaanahu wa taâ€™aala) akkana jedha:

إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةٌ وَاحِدَةٌ وَأَنَا رَبُّكُمْ
فَاعْبُدُونِ

١٦٢

â€œ**Dhugumatti isheen tuni amantii keessani, amantii tokkittii dha. Anis Gooftaa keessani, kanaafu Ana (qofa) gabbaraa.**â€• Suurat Anbiyaa 21:92

Wanta armaan olitti tarreefame hundaa Rabbiin Aaya tana keessatti gudunfuun akka hojii irra oolchinu itti nu ajaja:

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

١٦٣

Jedhi, â€œDhugumatti, salaanni kiyya, qalmi kiyya, jireenyi tiyyaa fi duuti tiyya Rabbii Gooftaa aalamaa (addunyaa) hundaatifii.â€• suurat Al-Anâ€™aan 6:162

Salaanni, qalmii (wareegni), jireenyi fi duuti teenya guutun yoo Rabbiif taate, maaltu nu dhiphis? Halkanii guyyaa kan dhiphannuuf bar, hojiin keenya Rabbiin ala wanta biraatiif yommuu taâ€™uudha. Rabbiif jiraachu dhiisne yommuu wanta biraa jala fiignu mucucaanne kufna. Kanaafu, salaanni, ibaadan kamiyyuu, yoo Rabbiif taâ€™ee yeroo san ni milkoofna. Yoo Rabbii jenne jaalanne, yoo Rabbii jenne

jibbine, Rabbiin na arga jenne wanta fokkuu irraa yoo fagaanne, Rabbiif jenne wanta gaarii yoo hojjanne ykn dubbanne, Rabbiif jenne yoo calâ€™isne, rakkoo nu qunnameef Rabbii jennee yoo obsine, jireenyi teenya milkaâ€™innaa fi gammachuun guuttamti. Kanaafu wanta biraatif jiraachu fi duâ€™uu dhiisne Rabbiif jenne haa jiraannu, haa duunu.

Namni tokko erga Rabbitti amane ibaada (gabbarii) irratti gadi dhaabbanna (Istiqaama) isa barbaachisa. Insha Allah waaâ€™ee Istiqaama gara funduraatti ni ilaalla, Rabbiin achiin nu haa gahu.

Kaayyoon tokko akkuma buâ€™aa qabu sababas qaba. Buâ€™aa kaayyoo keenya milkaâ€™inna jechuu ni dandeenya. Sababni immoo kaayyoo keenya galmaan gahuuf wantoota hojjanuudha. Sababni yoo hin jiraatin buâ€™aan ykn milkaâ€™inni hin jiru jechuudha. Addunyaan tuni kaayyoo olâ€™aanaa teenya taâ€™uu dandeessi? Iddoo gahuumsa isa dhuma taâ€™uu dandeessi? Yeroo baayâ€™ee namoonni addunyaa tanaa kaayyoo isa olâ€™aanaa fi dhuma godhachuu of gowwomsu. Kaayyoon kana caalan ni jiru. Isaanis, Rabbiin gabbaruun jaalala Isaa argachuu, Ibidda irraa baraaramuun Jannata seenudha. Insha Allah torbaan balâ€™innaan ilaalla.

Kanaafu, addunyaa fi aakhira akkamitti walitti araarsina (walitti hiina)? Mee fakkii armaan olii ilaala. Sadarkaa gara jallaatti wanta addunyaa tana keessatti hojjachuu karoorfatte kaaâ€™ii. Sadarkaa itti aalu irra immoo wanta kaayyoo fi milkaâ€™innaa olâ€™aanaa armaan olii galmaan gahuuf si gargaaru kaaâ€™i. Fakkeenyaf nama dureessa taâ€™ee rakkataa gargaarun Jaalala Rabbii argachuun barbaada jette. Kanaafu sadarkaa tokkoffaa irratti wantoota dureessa akka taatuf si fayyadan kaaâ€™atta. Fakkeenyaf, doktora, injinara, daldalaa gaarii fi kkf taâ€™uu. Sadarkaa lamaffaa irratti immoo dureessa ykn wanta tokko taate hawaasa rakkataa kee gargaarudha. Maaliif gargaarta? Kaayyoo olâ€™aanaa sanniin galmaan gahuuf, mitiree? Haala Kanaan wanti ati hojjattu hundi ibaada Rabbii jijiramuun rahmata Rabbitiin milkaâ€™inna guddaa galmaan geessa. Kana hundaa hin dandaâ€™u yoo jette wanta maatii kee ittiin bulchitu karaa halaalatin argachuun ibaada irratti cimi. Addunyaa fi Aakhiraan wantoota addaan bahanii miti. Addunyaa fayyadamte Aahkira bitatta. Abu Bakar as-Siddiq, Abdurahman ibn Awf, Usmaan ibn Affaan dureeyyi turan. Qabeenya isaanii karaa Rabbii irratti baasun aakhiraan bitatan. Kaayyoon isaanii guddaa fi olâ€™aanaan addunyaa tana osoo hin taâ€™in Aakhiraat ture. Kanaafu, kaayyoon kee amma ifa hin taane? Fakkii armaan olii siritti itti xinxalli.

Kitaabilee wabii

1 fi 2 Al-Majmuâ€™al wasiix- fuula 977 fi 411 (Galmee jechoota Afaan Arabiffaa)

[al-ubudiyata](#)

Date Created

January 14, 2017

Author

admin